20.2.2017

Ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 10.2.2017
U 10/2017 vp

Motiva Oy:n lausunto Valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle koskien Euroopan parlamentin ja neuvoston ehdotusta direktiiviksi energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta

Motiva Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle koskien Euroopan parlamentin ja neuvoston ehdotusta direktiiviksi energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2012/27/EU (EED) muuttamisesta.

Energiatehokkuuden nostaminen etusijalle haastavien kansallisten sekä EU:n ja muiden kansainvälisten energia- ja ilmastotavoitteiden toimeenpanossa on tärkeää ja positiivista.

Motiva yhtyy pääsääntöisesti valtioneuvoston kirjelmässä esiin nostettuihin valtioneuvoston kantoihin ja haluaa nostaa esiin joitain kirjelmään liittyviä asioita.

Tavoitteet (1 ja 3 artikla ja Governance asetusehdotuksen 4 ja 6 artiklat)
Direktiiviehdotuksen 3 artiklan kohta 1(a) muuttaisi nykyisin vuodelle 2020 asetetun kansallisen indikatiivien tavoitteen asettamistapaa ja luonnetta. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden pitää ottaa huomioon, että Unionin primäärienergian kulutus **ja** loppuenergiankäyttö eivät saa olla 2020 direktiivissä Unionin tasolla tavoitteeksi asetettuja absoluuttisia kulutuksia suurempia. Nykyisin voimassa oleva vastaava kohta direktiivissä määrittelee, että primäärienergian kulutus **tai** loppuenergiankäyttö ei saa olla direktiivissä 2020 tavoitteeksi asetettuja absoluuttisia kulutuksia suurempi. Vastaavasti ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden pitää ottaa huomioon vuodelle 2030 asetettavissa kansallisissa tavoitteissaan, että Unionin primäärienergian kulutus **ja** loppuenergiankäyttö eivät saa olla 2030 direktiivissä tavoitteeksi asetettuja absoluuttisia kulutuksia suurempia. On merkittävä ero onko Unionin tasolla saavutettava sekä primäärienergialle että loppukäytölle asetetut absoluuttiset tavoitteet. Ei ole perusteltua muuttaa vuoden 2020 tavoitteen asettamiseen liittyviä periaatteita. Vuosi 2020 on hyvin lähellä ja muutos Unionin tason 2020 tavoitteiden määrittämisessä, joka jäsenvaltioiden on otettava huomioon

omia 3 artiklan tavoitteita asettaessaan, muuttaisi kansallisella tasolla asetetun tavoitteen asettamistapaa ja luonnetta. Esimerkiksi Suomi on asettanut nykyisen energiantehokkuusdirektiivin mukaisen tavoitteen vuodelle 2020 ensisijaisesti energian loppukäytölle perustuen 2008 laadittuun ja vuonna 2013 päivitettyyn energia- ja ilmastostrategiaan. Ehdotuksessa olevaa muutosta ei voi kannattaa.

Valtioneuvoston kirjelmässä viitataan Governance (Hallintomalli) asetusehdotuksen kohtiin 4 ja 6. Ko. kohdat liittyvät kansallisten tavoitteiden asettamiseen ja niiden merkitykseen Unionin tavoitteiden saavuttamisessa. Governance asetuksen 6 artiklan kohtaa 1(a) koskee edellä mainittu energiatehokkuusdirektiiviehdotuksen 3 artiklan kohtaa 1(a) koskeva asia. Siinä muutetaan vuodelle 2020 asetettua tavoitteen määrittämistä nykyisestä, jota ei voi tässä vaiheessa pitää mahdollisena.

3 artikla ja viittaus Governance (Hallintomalli) asetusehdotuksen 3 ja 7–11 artikloihin

Valtioneuvoston kirjelmässä ei ole viittausta Governance asetusehdotuksen 3 ja 7–11 artikloihin. Näihin kuitenkin viitataan direktiiviehdotuksen 3 artiklan kohdassa 4. Governance asetusehdotuksen 3 ja 7–11 artikloihin sisältyy useita integroitujen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien laatimiseen ja niiden toteutumisen seurantaan ja analysointiin liittyviä asioita, joiden osalta on ehdotuksen perusteella epäselvää, miten paljon ne käytännössä vaikuttavat nykyisen direktiivin seuranta- ja raportointivelvoitteisiin ja niiden hallinnolliseen työmäärään. Vaikutelma on, että hallinnollinen työmäärä ja kustannukset kasvavat.

Lisäksi Governance asetusehdotuksen 3 artiklan kohdassa 4 annetaan komissiolle delegoiduin säädöksin mahdollisuus muuttaa sen liitettä 1. Ko. liitteeseen siirtyvät ehdotuksen mukaisesti pääosa mm. nykyisen energiatehokkuusdirektiivin sisältämistä suunnittelu-, seuranta- ja raportointivelvoitteista. Governance asetusehdotuksen vastaavat vaatimukset vaikuttavat olevan selvästi laajemmat kuin nykyisin energiatehokkuusdirektiivissä. Lisäksi ko. liite olisi kaikkien tietojen sekä sen raportointimuodon osalta pakollinen. Nykyisten suunnitelmien sekä seuranta- ja raportointivaatimusten ja niiden toimeenpanon perusteella ei voi kannattaa, että komissio voisi delegoiduin säädöksin muuttaa suunnitelmien sekä seurannan ja raportointien sisältöä. Lisäksi pitäisi määritellä pakolliseksi ja samassa muodossa raportoitaviksi ainoastaan esimerkiksi Unionin tason energiankäyttötavoitteiden seurantaan tarvittavat tiedot.

Energiatehokkuusdirektiivin käsittely ja hyväksyminen pitäisi tapahtua Governance asetusehdotuksen kanssa rinnakkain siten, että direktiiviehdotukseen liittyvien ja siinä viitattujen Governance osuuksien sisältö on selvillä ennen kuin energiatehokkuusdirektiivin muutosehdotus hyväksytään.

7 artikla ja liite V, tavoitteet sekä säästöjen laskenta ja todentaminen

Direktiiviehdotuksen 3 artikla sisältää sitovan tavoitteen Unionin tasolla vuodelle 2030. Tämä tarkoittaisi kahta pakollista tavoitetta saman direktiivin sisällä, koska myös sen 7 artiklassa on nykyisin jäsenvaltiota koskeva sitova tavoite. Mikäli Unionin tasolle tulee sitova tavoite vuodelle 2030 ei 7 artikla energianloppukäyttöön kohdistuvasta velvoitejärjestelmästä, tai vaihtoehtoisista toimista, ja artiklan edellyttämä jäsenvaltiokohtainen sitova tavoite tunnu enää tarpeelliselta. 7 artiklan toimeenpano aiheuttaa jäsenvaltioissa runsaasti hallinnollista työtä seuranta-, verifiointi- ja raportointivelvoitteineen. Vastaavia toimia joudutaan joka tapauksessa

tekemään jäsenvaltioissa ilman raskaita todentamismenettelyjä, jotta jäsenvaltiot saavuttavat 3 artiklan mukaisesti asetettavan energiansäästön kokonaistavoitteen.

Ehdotuksen mukaan komissio voisi vuoden 2030 jälkeen, jos se näkee tarpeelliseksi Unionin tavoitteiden saavuttamisen kannalta, jatkaa kymmenen vuoden jaksoina 7 artiklan mukaisen 1,5 prosentin vuotuisen säästön edellyttämistä jäsenvaltioilta. Ehdotus ei tunnu realistiselta eikä mahdolliselta. Jo nyt kaudella 2021–2030 1,5 prosentin tavoite vuosittain on tasoltaan huomattavasti tiukempi kuin vastaava tavoite kaudella 2014–2020, koska ns. helpot säästöt on pääosin jo tehty.

7 artiklan nykyisiä tavoitteen ja säästöjen laskentasääntöjä tai seuranta- ja todentamismenettelyjä ei pidä muuttaa entistäkin haastavammiksi. Jo nyt niiden aiheuttama hallinnollinen taakka on merkittävä. Ehdotuksessa on määritelty uudella tavalla mm. säästöjen lisäisyys ja sen määrittämiseen edellytettävä politiikkatoimikohtainen lähtötasojen määrittely. Lisäksi on uusia mm. säästöjen seurantaan ja todentamiseen liittyviä vaatimuksia. Uudet vaatimukset olisivat käytännössä vaikeita, ja useissa tapauksissa mahdottomia, toteuttaa eikä niitä voi pitää perusteltuina. Lisäksi ne toisivat runsaasti turhaa hallinnollista lisätyötä ja -kustannuksia.

9a artikla, mittaaminen ja kustannusten jako

Direktiiviehdotuksen 9a artiklan kohdassa 1, joka käsittelee loppukäyttäjien kaukolämmön, kaukokylmän ja lämpimän käyttöveden mittausta, ei ole nykyisin vastaavassa kohdassa olevaa mainintaa teknisestä toteutettavuudesta, kustannustehokkuudesta ja kustannusten suhteesta verrattuna mittaroinnilla mahdollisesti saavutettaviin säästöihin. Ne pitäisi olla jatkossakin kriteereinä.

9a artiklan kohdan 2 viimeinen kappale on uusi ja edellyttäisi aina uusissa rakennuksissa sekä rakennuksissa, joissa tehdään mikä tahansa merkittävä perusparannus, käyttäjäkohtaisten kaukolämmön, kaukokylmän ja lämpimän käyttöveden mittareiden asentamista. Lisäystä ei voi pitää perusteltuna eikä kannatettavana.

9a artiklan kohta 2 käyttäjäkohtaisista mittareista tai kustannustenjakolaitteista aiheuttaisi merkittävän muutoksen asunto-osakeyhtiöissä liittyen huoneistokohtaisen lämmönkulutuksen mittaamiseen. Lisäksi se edellyttäisi oikeudenmukaisen tavan määrittää kullekin osakkaalle kohdistettavat kustannukset liittyen mm. asunnon sijaintiin, lämmön siirtymiseen huoneistosta toiseen jne. Huoneistokohtaisten mittareiden tai kustannustenjakolaitteiden asentamista ei voi pitää perusteltuina eikä kannatettavana.

Direktiivin toimeenpano ja sen tulosten seuranta ja raportointi vaativat paljon työtä. Motiva Oy on jatkossakin mielellään tässä työssä mukana.

Helsingissä 20.2.2017

Motiva Oy

Hille Hyytiä
Toimitusjohtaja